

ד"ר רוזנבוש ובנה

מרדכי מנדלבוים

בשבת, פרשת נח, תש"ג (1943), פונו כל יהודי זמושץ' והועברו לאיזביצה. באותה שבת נכחד כל זכר יהודי מזמושץ', בית-הכנסת ובית-המדרש נהרסו עד היסוד ואתם יחד הקיץ הקץ גם על הארגונים היהודיים של עירנו וכל מה שהיה טבוע בחותם יהודי נמחק ולא יקום עוד לתחיה לעולמים.

אף אני הגעתי באותה שבת לאיזביצה ופגשתי שם יהודים רבים מזמושץ'. ראיתי שם את יהושע פוקס, עזריאל שפס, יצחק מנזיס, נח לוין ואליהו אפשטיין (שנשאר בחיים ונמצא עתה בזמושץ').

גם את הרופא רוזנבוש וילדה ראיתי שם.

למחרת א' בשבוע, עדיין התהלכנו חפשים ורבו השמועות על הקמת גטו באיזביצה. מובן, שכדי לקבל זכות ישיבה בגטו יהיו דרושים כסף ופרוטקציה וכל מי שיחסר שני אלה – יהיה דינו "להישלח להיתוך" – כנוסח הדיבור בימים ההם.

נקל לשער את מוראות היום ההוא, כי על כן מרובים היו העניים מבעלי האמצעים. אך השמועות הללו סופן היה להתבדות בדומה ל"תקוות" האחרות של היהודים בתקופה ההיא. אפילו בכסף אי-אפשר היה להציל חיי יהודי.

ביום השני בשבוע, מיד עם השכמה. כשהכוכבים עוד נוצצו ברקיע, הקיפו אנשי ס"ס את העיר ומיד לאחר מכן החל הטבח הגדול, שנמשך יומם ולילה במשך שלושה שבועות תמימים.

עוד באותו יום ניסתה הרופאה רוזנבוש להימלט מן העיר בדרכון הפולני שנמצא ברשותה. היא הלכה לתחנת הרכבת וקנתה כרטיס נסיעה לוורשה. בהיכנסה לקרון הכירוה פולנים והסגירוה בידי המשטרה והיא נאסרה יחד עם ילדה. היא ידעה מה צפוי לה ולכן החליטה להתאבד יחד עם בנה בעודה כלואה אתו בתא האסירים. בארנק שלה היה שמור אתה בקבוק קטן והיא הגמיעה את בנה כמה טיפות מתוכו ואחר כך הרעיפה את הרעל גם לתוך פיה היא.

לאחר שעות אחדות פתחו השוטרים את תא האסירים, אך הרופאה ובנה כבר היו מוטלים שם ללא רוח חיים.

כך שבקה חיים אה זו, שהצילה רבים ממוות ועד יומה האחרון ביקשה תמיד להיות יחד עם בני-עמה.

יהודי זמושץ', שכיבדה והוקירה בחייה, לא ישכחה לעולם.